

GÖBEKLİTEPE
TARİHİN SIFIR NOKTASI

T.C.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI

Strateji Geliştirme Başkanlığı

Türkiye Büyük Millet Meclisi -

KÜTÜPHANE VE ARŞİV

HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI

Tarih: 04/11/2019

Sayı: -120.07-E.00000559691

0000559691

Sayı : 72416558-610-E.902652

Konu : Soru Önergeleri

7/13747 - GK-10

7/16322 - GK-12

03.11.2019

7/16612 - GK-12

7/16613 - GK-12

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

7/16616 - GK-12

İlgi : a) 10.07.2019 tarihli ve 43452547-120.07/E.494961.,

b) 02.09.2019 tarihli ve 43452547-120.07/E.522497.,

c) 04.09.2019 tarihli ve 43452547-120.07/E.523531.,

d) 13.09.2019 tarihli ve 43452547-120.07/E.528553.,

e) 19.09.2019 tarihli ve 43452547-120.07/E.529572.,

sayılı yazılarımız.

7/17268 - GK-12

7/17525 - GK-12

7/18327 - GK-12

İlgi yazılar ekinde yer alan yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımızca hazırlanan cevaplar ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Nuri ERSOY

Bakan

Ek : Liste ve Cevaplar (20 sayfa)

Not: 5070 sayılı Elektronik İmza kanunu gereği bu belge elektronik imza ile imzalanmıştır.

Cumhuriyet Bulvarı No:4 B Blok 06050 Ulus Altındağ / ANKARA
Telefon No: (312) 470 80 00 Belge Geçer No: (312) 470 51 30
http://sgb.kultur.gov.tr soruonergeleri@kultur.gov.tr

Bilgi için:Fazilet ÜN
İşletme İşçisi
Telefon No:(312) 470 50 09

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN MURAT BAKAN'IN 7/16372 ESAS SAYILI SORU
ÖNERGESİNE BAKANLIĞIMIZCA HAZIRLANAN CEVAP**

Bakanlığımız (Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü)'ca

İzmir ili, Aliağa ilçesi, Nemrut Limanında, 1. Derece arkeolojik sit sınırlarının deniz içerisinde kalan bölümünde Bodrum Sualtı Arkeoloji Müzesi Müdürlüğü ve Dokuz Eylül Üniversitesi'ne bağlı Deniz Bilimleri ve Teknolojisi Enstitüsünden akademisyenlerden oluşan bir ekip tarafından yapılan bilimsel çalışmalar sonucu hazırlanan raporlar Kurul gündeminde değerlendirilmiş ve İzmir 2 Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 28.03.2019 tarihli ve 11049 sayılı kararı ile sit alanının sınırları yeniden düzenlenmiştir.

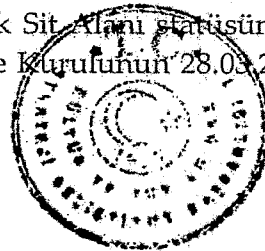
Koruma kurullarınca yapılan tescil işlemleri "Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlıklarının ve Sitlerin Tespit ve Tescili Hakkında Yönetmelik" kapsamında sürdürülmekte olup, adı geçen yönetmelik hükümleri çerçevesinde uzmanlarca yapılan yüzey incelemesine dayalı tespitler, her biri konusunda uzman kişilerden oluşan ve bilimsel bir oluşum olan koruma kurullarınca değerlendirilerek karara bağlanmaktadır. Bu alanların tespiti, arkeolojik bulguların niteliği, niceliği, alana yayılımı gibi hususlar dikkate alınarak yapılmaktadır.

İzmir ili, Aliağa ilçesi, Kyme Antik Kenti'nde 1964 yılında bu yana çeşitli aralıklarla sürdürülen Kyme Antik Kenti kazı çalışmaları, 1986-2007 yılları arasında Prof. Dr. Sebastian LAGONA, 2008-2015 yılları arasında ise Bakanlar Kurulu'nun 28.04.2008 tarih ve 2008/13604 sayılı kararı ile Bakanlığımız ve Calabria Üniversitesi adına Prof. Antonio La MARCA başkanlığındaki bir ekip tarafından Bakanlığımız izinleri ile yabancı kazı statüsünde sürdürülmüştür. Bilindiği üzere yabancı kazı çalışmalarının finansının kazı başkanlığınca karşılanması gerekmektedir. Antik Kentin bulunduğu alanın özel mülkiyette olması sebebiyle kazı başkanlığınca kamulaştırma çalışmaları gerçekleştirilmesi mümkün olmadığından söz konusu alanda kazı çalışmaları yapılamamaktadır.

Bakanlığımızın ilgili birimleri tarafından yapılan yerinde incelemeler sonucunda alanda koruma, konservasyon, temizlik ve düzenleme çalışmalarına ilişkin öncelikle yapılması gerekli çalışmalar tespit edilmiş olup, bu çalışmalar 2018 yılında İzmir Müze Müdürlüğü başkanlığında gerçekleştirilmiştir. Söz konusu çalışmalar için Bakanlığımızca 65.000,000.-TL ödenek aktarılmıştır.

Bakanlığımız (İzmir İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü)

Kyme Antik kenti halen 1. Derece Arkeolojik Sit Alanı statüsündedir. Ancak İzmir 2 Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 28.03.2019 tarihli ve

11049 sayılı kararı ile 2863 sayılı Kanununun 6. maddesi kapsamında değerlendirilen kültür varlıklarının su altında yayılımına görmek amacıyla, ilk etapta alanda su altı arkeologlarından oluşan bilimsel heyet tarafından hazırlanan rapor, Dokuz Eylül Üniversitesi'ne bağlı Deniz Bilimleri ve Teknolojisi Enstitüsü tarafından projeye konu sahalarda yapılan su altı jeoradar taramasına ilişkin rapor ve Bodrum Sualtı Arkeoloji Müzesi Müdürlüğünün 21.03.2019 tarihli ve E.245503 sayılı yazısı ve eki İzmir Müze Müdürlüğü uzmanlarınca hazırlanan raporu değerlendirilerek su altında izlenebilen kalıntıların insitu olmadıkları görülen noktalarda yeniden sit düzenlenmesine gidilmiştir. Ancak bu düzenleme dar bir alandadır ve antik limanı tehdit etmemektedir.

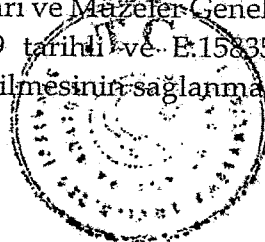
Alınan Kurul kararlarına ve kurul toplantılarına Müze Müdürlüğü olarak katılım sağlanmaktadır. Tamamen bilimsel veriler ve araştırmalar rehberliğinde, mevzuata uygun kararlara olumlu katılım sağlanmaktadır.

2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu, 658 sayılı İlke Kararları ve Bakanlığımız mevzuatına göre alınan kararlarda yasal ya da bilimsel bir hata olduğu düşünülmemektedir.

Kyme Antik Kenti kazılarının devam edebilmesi için kamulaştırma ile ilgili problemlerin aşılması gereklidir. Kamulaştırma problemlerinin aşılması durumunda İzmir Müzesi ya da Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kazıların yürütülmesinde hiçbir sakınca bulunmamaktadır.

İzmir'in tarihi ve Kültürel değerlerini ortaya çıkarmak üzere il sınırları içinde her yıl 18 bilimsel kazı ve çok sayıda yüzey araştırması yapılmaktadır.

Konunun değerlendirilebilmesi için Maliye hazineşi adına kayıtlı İzmir ili Aliağa ilçesi Aliağa Mahallesi 1445 parsel numaralı taşınmaz, İzmir Vakıflar Bölge Müdürlüğünün kayyum olarak atandığı tüzel kişilik üzerinde kayıtlı İzmir ili Aliağa ilçesi Aliağa Mahallesi 7875 parsel numaralı taşınmaz ve İzmir ili Aliağa ilçesi Aliağa Mahallesi 7875 parsel numaralı taşınmaza cephe oluşturan deniz kısmıyla (Deniz içi) ilgili satış, hibe, kiralama, devir, terk, tahsis, irtifak ve intifa hakkı tesisi vb. konularda işlem tesis edilip edilmediğine ilişkin Müdürlüğümüze ivedilikle bilgi verilmesi Müdürlüğümüzün 05.11.2018 tarihli ve E.894980 sayılı yazısı ve eki, 22.11.2018 tarihli ve E.952580 sayılı yazısı ve eki ile istenilmiştir. Kyme Antik Kenti 1. (birinci) Derece Arkeolojik Sit Alanı içerisinde kalan, 7875 ve 1445 parseller ile 7875 parsel cephe oluşturan deniz tarafındaki 1. Derece Arkeolojik Sitin derecesinin 3. Dereceye dönüştürülmesi talebinin ise ancak mülkiyet sahibi kişi, kurum ve kuruluşlarca talep edilmesi durumunda koruma bölge kurulunca değerlendirilebileceği hususunda ilgili firmaya 26.11.2018 tarihli ve 957424 sayılı Müdürlüğümüz yazısı ile bilgi verilmiştir. Ancak Müdürlüğümüze iletilen Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü Tespit ve Planlama dairesi başkanlığının 21.02.2019 tarihli ve E:158352 sayılı yazısı ile konunun koruma bölge kurulunca değerlendirilmesinin sağlanması istenilmiştir.

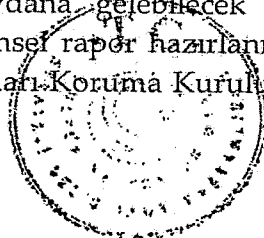

İzmir ili Aliağa İlçesinde yer alan Kyme Antik Kenti İzmir I Numaralı KTVKK'nun 20.09.1990 tarihli ve 2253 sayılı kararı ile tescillenen, İzmir 2 Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 10.06.2015 tarih ve 5276 sayılı kararıyla uygun bulunarak karar eki 1/5000 ölçekli kadastral paftada sınırları düzenlenen 1. (birinci) Derece Arkeolojik Sit sınırlarının deniz alanında projeye konu olan bölümüne ilişkin konu Koruma Bölge Kurulu'nca değerlendirilmiş ve alınan İzmir 2 Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 27.02.2019 tarihli ve 10879 sayılı kararında "1. Derece arkeolojik sit sınırlarının deniz içinde kalan bölümünün tamamını kapsayacak biçimde kapsamlı ve detaylı sualtı inceleme çalışması yapılması ayrıca Üniversitelerin ilgili bölümlerince su altı jeomorfolojisi ve dip taraması yapılması durumunda meydana gelebilecek değişiklikler açısından kapsamlı analizleri de içeren Arkeo-jeofizik Deniz etüdünün yapılması ve tespiti yapılacak Arkeolojik kalıntıların sit paftası üzerine işlenerek sonuca ilişkin hazırlanacak raporun kurulumuza iletilmesine" kararı alınmıştır.

İlgi kurulu kararı gereği Bodrum Sualtı Arkeoloji Müzesinden Arkeolog Güner ÖZLER, Kahramanmaraş Üniversitesi-Arkeoloji Bölümü Sualtı Arkeolojisi Anabilim Dalı Başkanı, Doğu Akdeniz Arkeolojisi Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetim Kurulu Üyesi Dr. Öğr. Üyesi (Yrd. Doç. Dr.) Oktay DÜMANKAYA'nın bilimsel başkanlığında, Düzce Üniversitesi-Arkeoloji Bölümü öğretim üyesi, Düzce Üniversite Sualtı Çalışmaları Uygulama Araştırma Merkez Müdürü Dr. Öğr. Üyesi (Yrd. Doç. Dr.) Ahmet BİLİR, Bursa Uludağ Üniversitesi, Arkeoloji Bölümü Dr. Araştırma Görevlisi Serkan GÜNDÜZ, Ege Üniversitesi Arkeoloji Bölümü Araştırma Görevlisi Evren ACAR, Ankara Gazi Üniversitesi Doktora Öğrencisi Uzman Sualtı Arkeoloğu Coşkun BİLGİ, Dokuz Eylül Üniversitesi, Arkeoloji Bölümü Doktora Öğrencisi Uzman Arkeolog Fuat LEBE, Bursa Uludağ Üniversitesi, Arkeoloji Bölümü Doktora Öğrencisi Uzman Sualtı Arkeoloğu Semih TOGAN, Kahramanmaraş Üniversitesi Arkeoloji Bölümü Yüksek Lisans Öğrencisi Sualtı Arkeoloğu Çağlar AKDAĞ, Kahramanmaraş Üniversitesi Arkeoloji Bölümü 4. sınıf öğrencisi Ümit YILDIRIM, Ege Üniversitesi Arkeoloji Bölümü 1. sınıf öğrencisi Raşit Caner KOL'un katılımıyla oluşturulan ekip alanda su altı dalış ve tarama çalışmaları yapılarak sit sınırlarının deniz bölümü üzerine tespitleri içeren rapor hazırlanmıştır.

Ayrıca Bodrum Sualtı Arkeoloji Müzesince oluşturulan bir ekipçe alanın sit durum değerlendirmesine yönelik tespit yapılmıştır. Sit sınırlarının çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

İlgili habere konu deniz ticareti yapan firmalardan son olarak Nemport Liman A.Ş liman tevsi projesine konu olan sahada ise Dokuz Eylül Üniversitesi'ne bağlı Deniz Bilimleri ve Teknolojisi Enstitüsü tarafından adı geçen çalışma alanında su altı jeomorfolojisi ve sonrası denizde meydana gelebilecek değişiklikler açısından kapsamlı bir şekilde analiz edilerek bilimsel rapor hazırlanmış Raporda Yürütülen tüm çalışmaların Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu kararına uygun olarak

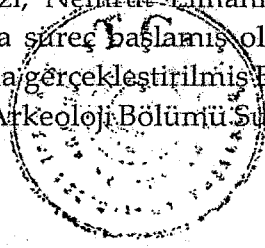
yapıldığı, Deniz Bilimleri ve Teknolojisi Enstitüsü tarafından gerçekleştirilen denizel araştırmalarında batimetrik ve akustik sistemler, yanal taramalı sonar, manyetik alan çalışmaları, deniz tabanı zemin örnekleme ve laboratuvar dane boyu dağılım çalışmaları, ROV çalışmaları yapılarak deniz tabanı üzerindeki habitat, çalışma alanında bulunan döküntü, varsa örtülü veya örtüsüz yapılar araştırıldığı belirtilmektedir. Raporun sonuç bölümünde NEMPORT Liman işletmeleri A.Ş. iskelesinin güneyinde ve kısmen de kuzeyinde kalan ve ekli haritada yeri işaretlenen deniz alanında dip taraması çalışmaları kapsamında sualtı morfolojisi ve tarama sonrası meydana gelebilecek değişikliklere ilişkin Jeomorfolojik ve Arkeo-Jeofiziksel çalışmalarla ilgili analizlerin değerlendirilmesi yapıldığı; çalışmada deniz tabanı yüzey yapısı için derinlik ölçümleri ve haritalanması uluslararası standartlarda gerçekleştirildiği, deniz tabanı üzerinde olası yapıların (çukur, tümsek, döküntü, insan yapımı malzeme vb.) tespiti için yanal taramalı sonar mozaik haritalaması yapılarak anomaliler tanımlandığı ve koordinatlandığı görülmektedir.

Çalışmalarda 3 m'ye kadar olan derinlikler incelenmiş olup, daha sığ bölümlere girilemediği; deniz tabanının altında var olabilecek örtülü (gömülü) yapı veya malzemenin araştırılması için sığ sismik profilleri alındığı; saçılım yansımaları araştırıldığı; ayrıca deniz tabanının üstünde veya tabanının altında olabilecek metal içerikli objelerin tespiti için toplam manyetik alan ölçümleri yapıldığı; ilaveten olası deniz taramasında zeminin jeolojik yapısını tanımlamak için alanı temsil edecek sayıda örnek alımı yapıldığı; analiz sonuçlarının, akustik yöntemle elde edilen sedimen dağılım haritası ile ortak değerlendirildiği; yanal taramalı sonar ile belirlenen anomalilerin, uzaktan kumandalı sualtı robotu(ROV) ile görüntülediği ve en son aşamada ise bu alanlara tüplü dalışlar gerçekleştirildiği belirtilmiştir.

Anılan bilimsel raporların koruma bölge kurulunca değerlendirilmesi sonrasında alınan İzmir 2 Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 28.03.2019 gün ve 11049 sayılı kararı ile "... Dokuz Eylül Üniversitesi'ne bağlı Deniz Bilimleri ve Teknolojisi Enstitüsünce hazırlanan rapor, Bodrum Kaymakamlığı Bodrum Sualtı Arkeoloji Müzesi Müdürlüğü'nün 21.03.2019 tarihli ve E.245503 sayılı yazısı ve eki Müze Müdürlüğü uzmanları raporu ve Sualtı Araştırma ekibi raporu ve rapor ekinde yer alan arkeolojik buluntuların ve yayılım sahasının işaretlendiği pafta ayrıca DSİ kurutma kanalı ve çevresinde insitu konumda olmayan ve taşınarak getirildiği ifade edilen eserlerin de dağılımı dikkate alınarak Kyme Antik Kenti 1. (birinci) Derece Arkeolojik Sit sınırının deniz alanına ilişkin kısmının kararımız eki paftada görüldüğü şekilde yeniden düzenlenmesine,..." kararı alınmıştır.

(İzmir 2 Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü)

İzmir ili, Aliağa ilçesi, Horozgediği Körfezi, Nemrut Limanında, Nemport Liman İşletmelerince yapılan başvuru kapsamında süreç başlamış olmakla birlikte, çalışma 1. Derece Arkeolojik Sit Alanının tamamında gerçekleştirilmiş Bodrum Su Altı Arkeoloji Müzesi ve Kahramanmaraş Üniversitesi-Arkeoloji Bölümü Sualtı Arkeolojisi

Anabilim Dalı Başkanı, Doğu Akdeniz Arkeolojisi Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetim Kurulu Üyesi Yrd. Doç. Dr. Oktay DUMANKAYA'nın bilimsel başkanlığında oluşturulan bir ekip tarafından gerçekleştirilen bilimsel çalışmalar sonucunda ortaya çıkan veriler ışığında Koruma Bölge Kurulunca sit derece değişikliği yapılmış, su altı buluntu haritası çıkarılarak reel bir sit haritası hazırlanmıştır. Bu nedenle, sit derece değişikliğinin yalnızca Nempport A.Ş. nin limandaki kapasitesinin artırılmasına yönelik olarak yapıldığı iddiaları gerçeği yansıtmamakta olup, haber büyük oranda bilgi eksiklikleri içermektedir.

29/05/2017 tarihli Bakanlar Kurulu Kararı ile söz konusu Kazı Başkanlığının Kyme Antik Kentindeki görevi sona ermiş olup halen İzmir müze müdürlüğü denetimindedir.

